

Til Helse- og omsorgsdepartementet
Fra NHO Byggenæringen

Vår dato: 20.12.2024
Vår referanse: Guro Hauge

Innspill til statsbudsjettet 2026

Byggenæringen er Norges største fastlands- og distriktsnæring og er en viktig støttespiller for å bygge et moderne og bærekraftig samfunn. Som næring bidrar vi til å realisere bygg og infrastruktur som dekker samfunnets behov, kutter utslipp og til å sikre velferden.

2024 har gitt flere kommuner et frempek på hvilke økonomiske og demografiske utfordringer de står overfor. Når de demografiske utfordringene nå tiltar, er det viktig at omsorgstjenestenes kapasitet i kommunene holder tritt med en stadig eldre befolkning og at fremtidens boligsituasjon tilpasses endret demografi.

NHO Byggenæringen viser til eldreboligprogrammet og bo trygt hjemme-reformens innsatsområde 2: *Boligtilpasning og -planlegging*. For at flere skal ha tilgang til en egnet bolig, tilpasset sitt omsorgsbehov og funksjonsnivå, er det svært viktig å bygge flere egnede boliger og tilpasse eksisterende boligmasse.

Selv om ambisjonen er at andel heldøgns omsorgsplasser i sum ikke skal øke, mener NHO Byggenæringen at SSBs befolkningsframskrivninger viser et behov for fortsatt bygging av HDO-plasser. I samtlige av SSB sine befolkningsframskrivninger forventes den eldre befolkningen (de over 66 år) å øke med mellom 180 - 251 000 innbyggere. Dersom hovedalternativet inntreffer, og det er et like stort behov per 1 000 innbyggere av ulike aldersgrupper som i 2023, vil behovet for pleie- og omsorgsboliger øke med nær 9 000 boliger innen 2034.

Motargumenter for denne utviklingen, gitt SSBs hovedalternativ, er bedre helse som bidrar til at man kan bo hjemme i høyere alder. Argumentet om bedre helse innebærer imidlertid samtidig at vi lever lenger, og det er ikke gitt at den ekstra levetiden vi har vil være i egen bolig eller i pleie- og omsorgsbolig. FHI rapporterer at det i 2019-2022 ble gitt avslag på 10,7-13,1 % av søknadene, som kan være en indikasjon på at behovet allerede er høyere enn kapasiteten i dag.

For å utvikle eldreboligprogrammet og bidra til å nå fremtidens behov for egnede boliger og svare ut Hurdalsplattformen, vil NHO Byggenæringen foreslå bygging av flere trygghetsboliger som en satsing fra HOD:

Investeringstilskudd til bygging av trygghetsboliger

En strukturell barriere for at flere skal bo trygt og godt utenfor sykehjem eller omsorgsbolig, er at det bygges for få egnede boliger, særlig i tynne boligmarkeder i distriktene. For å øke andelen egnede boliger, samtidig som andelen HDO-plasser holdes nede, vil et godt tiltak være å legge til et trinn i boligomsorgs-trappen gjennom å satse på trygghetsboliger.

En trygghetsbolig er en selvstendig husholdning, som gir en god ramme for å leve et selvhjulpent liv, samtidig som en gjennom felles oppholdsarealer og trygghetsvert gis sosiale og fysiske tilbud. Det er mulig å lage et helhetlig konsept rundt trygghetsboliger som inkluderer selve boligen og tjenestene en beboer har behov for.

NHO Byggenæringen ber om at departementet:

- Etablerer et trygghetsboligprosjekt, hvor man i samarbeid med næringslivet utvikler et konsept for trygghetsboliger som inkluderer boligkvaliteter, tjenestebehov og helse- og velferdsteknologi.
- Gjør det mulig for kommuner å søke om Husbankens investeringstilskudd også til bygging av trygghetsboliger.

Med vennlig hilsen

Guro Hauge
Direktør for samfunnspolitikk og bærekraft
NHO Byggenæringen